

Korset och Kronan

Nr 108/2022

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Om pingsten (del 2)

I första delen av denna artikel berättades
det om Joels profetia. Petrus hänvisade till
att den uppfylldes på pingstdagen.
Profetian lyder:

*Och det ska ske därefter att jag utgjuter min
Ande över allt kött. Era söner och era döttrar ska
profetera, era gamla ska ha drömmar och era unga
ska se syner. Ja, över tjänare och tjänarinnor ska
jag i de dagarna utgjuta min Ande. Och jag ska
göra tecken på himlen och på jorden, blod, eld och
rökpelare. Solen ska vändas i mörker och månen i
blod innan Herrens dag kommer, den stora och
skrämmande. Och det ska ske att var och en som
åkallar Herrens namn ska bli frälst. På Sions berg
och i Jerusalem ska det finnas en räddad skara, så
som Herren har sagt, bland de överlevande
som Herren kallar. (v 28-32)*

Detta är en klar och tydlig profetia om
det nya förbundet. Profeten har först
förkunnat lagen över folket synd, men
sedan förkunnar han evangelium om

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

förlåtelsen och frälsningen i Herrens
namn. Guds Ande skall då på ett särskilt
sätt utgjutas ”över allt kött”. Det skall ske
underbara tecken. Det skall bli en frälst
och räddad skara ”på Sions berg och i
Jerusalem”.

Om vi inte hade haft Nya Testamenten
skulle vi fortfarande undra hur och när
detta skulle ske. Men nu står det klart att
denna profetia uppfylldes på pingstdagen.
Vi läser i Apostlagärningarna:

*När pingstdagen kom var de alla samlade. Då
hördes plötsligt från himlen ett dån som när en
våldsamt storm drar fram, och det fyllde hela huset
där de satt. Tungor som av eld visade sig för dem
och fördelade sig och satte sig på var och en av
dem. Alla uppfylldes av den helige Ande och
började tala främmande språk, allteftersom Anden
ingav dem att tala. (Apg. 1-4)*

”De alla” syftar här på apostlarna. Det
framgår av versen innan som talar om att
Mattias enligt Guds ledning valts som
apostel i Judas Iskariots ställe. Det står:

*Därefter kastade de lott mellan dem. Lotten föll
på Mattias, och han räknades sedan som apostel
tillsammans med de elva. När pingstdagen kom var
de alla samlade...*

Det var inte längre elva ängsliga och rädda apostlar som samlades bakom stängda dörrar av fruktan för judarna som tidigare skett. Nej, Jesus hade lovat dem att Anden skulle komma och att de skulle vänta på detta i Jerusalem. Så for han upp till himlen. Under de tio dagar som återstod valde de så *Mattias* till apostel. Så var de när gamla testamentets pingstdag (shavuot) inföll *samtliga tolv* samlade. Även *Mattias* hade under flera år varit tillsammans med de elva och hört till den nära kretsen kring Jesus. Det förstår vi av orden om Judas Iskariots ämbete:

En annan ska ta över hans ämbete. Därför måste en av de män som har varit med oss under hela den tid då Herren Jesus gick in och gick ut ibland oss, från det att han döptes av Johannes till den dag han togs upp ifrån oss, en av dem måste vara ett vittne om hans uppståndelse tillsammans med oss.” (Apg. 1:20b-22)

Skillnaden är nu att *Mattias* blir kallad som Judas ersättare, en av de tolv. Detta var en engångsföreteelse. Det grundade sig på Bibelns klara ord om förrädaren Judas:

I Psaltaren står det skrivet: Hans gård ska bli öde, ingen ska bo där; och: En annan ska ta över hans ämbete. (Apg 1:20; Ps. 69:26, 109:8)

Utan denna profetia hade de elva inte kunnat insätta en ny apostel. Lägg märke till att Petrus sade:

*Skriftens ord **måste** uppfyllas, det som den helige Ande genom Davids mun hade förutsagt om Judas ...Därför **måste** en av de män som har varit med oss... vara ett vittne om hans uppståndelse tillsammans med oss. (Apg.1:15, 21, 22)*

Detta ”måste” vittnar om hur noga apostlarna var med skriftprincipen. Det som den helige Ande hade talat genom Davids mun var Guds inspirerade ord. Därför *måste* dessa ord uppfyllas och en ny apostel insättas. Det stod ju klart och tydligt i Skriften: ”*En annan ska ta över hans ämbete.*”

Inte ens apostlarna hade fullmakt att själva instifta något som inte stämde med

Guds befallningar genom Skriften och med vad Jesu själv lärt och befallt dem.

Detta är en viktig sak att komma ihåg när vi lär att *Skriften allena* skall avgöra all kristen lära. Detta var inte något nytt påfund av Luther, utan endast vad Skriften själv lär. All kristen förkunnelse måste utgå endast från det som är Skriftens egen lära. Apostlarna framhåller själva: *Icke utöver vad skrivet är!* (1 Kor. 4:6 äldre övers.)

Obibliska sekter

Här skall påpekas att det då och då framkommit sekter som lär att de tolv apostlarnas skara alltid måste förnyas så att det i varje tid finns 12 apostlar. De mest kända är de s.k. *Irvingianerna* och den *nyapostoliska kyrkan* som senare framgick ur samma rörelse. Grundaren, den irländske prästen *Edward Irving* (1792-1834) och den senare ”aposteln” *Henry Drummonds* (1786-1860) hade en mycket svärmisk uppfattning av de nådegåvor som nämns i Bibeln. Att rörelsen var starkt villfarande framgår också av att Irving lärde att Jesu mänskliga natur var syndig. Irving ville ständigt komma med något nytt och kämpade för att bli erkänd i London. Många följde honom också, och rörelsen spreds snabbt i flera länder, framför allt i Tyskland. Den kraftfulle *Henry Drummond* var en framstående bankir och parlamentsledamot, vilket säkert bidrog till att den nya kyrkan blev mycket uppmärksam. Många stridigheter utbröt kring frågan om vilka som var de rätta, nya apostlarna och på vilket sätt dessa skulle väljas.

Senare kom *pingstväckelsen* som spred sig i början av 1900-talet i samband med den stora jordbävningen i San Francisco 1906. Den kom att utveckla liknande svärmiska tankar kring Bibelns lära om nådegåvorna även om man inte lärde att det skulle väljas nya apostlar. Gemensamt för dessa rörelser är tanken att det i en rätt, biblisk församling alltid måste finnas alla de nådegåvor som vi finner i den kristna

urförsamlingen och då framför allt s.k. profetior och tungotal. Dessutom har man utvecklat en för Bibeln främmande lära om det s.k. ”andedopet”. Dessa tankar har formats något olika i de många olika grenarna av pingstväckelsen.

Liknande tankar präglar också den s.k. *karismatiska rörelsen* som växte starkt från och med 1950-talet. Inom denna rörelse betonas särskilt att fenomen som helande, tungotal och nya profetior hör till kännetecknen och att sådant kan ske inom vitt skilda samfund oavsett vilka läror som där lärs, t.ex. inom katolska kyrkan. Man lär att andedopet, profetior och tungotal är tecken på att Gud verkar oberoende av vilket samfund man tillhör och vilken lära som där lärs! Mot detta har påpekats att sådana fenomen också finns inom icke-kristna religioner. Man kan inte bedöma en andlig rörelse utifrån yttre, extatiska fenomen eller påstådda underverk. Man måste alltid pröva vad som lärs utifrån Skriften allena!

Genom apostlarnas ord

Mot alla sådana rörelser måste Bibelns egen lära om pingsten och den helige Andes utgjutande framhållas. Först och främst säger Jesus att det är *genom apostlarnas ord* som evangelium skall spridas efter apostlarnas tid. De tecken och under som skedde vid pingsten var till just för att visa detta. I sin översteprästerliga förbön bad Jesus för sina apostlar och för dem som *genom deras ord* skall komma till tro.

*Jag har gett dem **ditt ord** och världen har hatat dem (Joh. 17:14)*

*Helga dem i sanningen: **ditt ord** är sanning (Joh. 17:17)*

*Men jag ber inte bara för dem, utan också för dem som kommer att tro på mig **genom deras ord** (Joh. 17:20).*

Apostlarna intar en absolut särställning i den kristna kyrkan tillsammans med GT:s profeter. De har fått gåvan att ta emot och skriva ner Guds ord för alla kommande

slakten. Paulus skriver:

Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. I honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren, och i honom blir också ni sammanbyggda till en boning åt Gud genom Anden. (Ef. 2:20ff)

Jesus gav sina apostlar ett särskilt löfte om att Anden skulle vara med dem och påminna dem om allt Jesus sagt och lärt. Därför är apostlarnas ord avgörande för vad som skall läras.

Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er. (Joh. 14:26)

Men när Hjälparen kommer som jag ska sända er från Fadern, sanningens Ande som utgår från Fadern, då ska han vittna om mig. Också ni ska vittna, eftersom ni har varit med mig ända från början. (Joh. 15:26f)

Den helige Andes utgjutande på pingstdagen är framför allt ett offentligt tecken på att det kristna budskapet skall föras fram i hela världen genom det apostoliska ordet. De tecken och under som skedde på pingstdagen var till för att bekräfta detta. Efter Jesu uppståndelse och himmelfärd kom den helige Ande på ett uppenbart sätt till apostlarna och genom dem är det som Guds ord skall predikas för hela världen. Detta bekräftas också av Jesu ord i dop- och missionsbefallningen:

Då trädde Jesus fram och talade till dem och sade: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla allt som jag befallt er. Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut." (Matt. 28:18-20)

Apostlarnas uppdrag var att lära allt vad Jesus hade befallt. De skulle se till att endast Guds ord predikas i kyrkan och de lärde alla kristna att också hålla och bevara detta. Rörelser som menar att den helige Ande i vår tid kommer med nya budskap går utöver vad Skriften lär.

Avskräckande exempel

De svärmiska rörelsernas lära om Anden består vanligen av tankar på en fortsatt uppenbarelse då Anden kommer med nya profetior eller genom nya apostlar. Ett typiskt exempel på detta ges här från en irvingiansk skrift. Den anonyme författaren polemiserar mot sådana i "den döda" kyrkan som inte vill erkänna deras idéer om ett fortgående apostlaämbete med nya uppenbarelsen. Han skriver (*min övers. från tyskan*):

"Så vill företrädare för kyrkan också förmå de apostoliska [irvingianerna] till olydnad i det att de hänvisar till Herrens ord i Bibeln. Men lydningen mot Guds bud är inte bunden till den ena eller andra bibelversen, utan Herrens röst är känd för oss genom hans till oss sända [nya] apostlar. I Bibeln kan den ene läsa ut en sak, den andre något annat. Nästan hela kristenheten vandrar i de dödas gravar och man hör hela tiden: Vad har Mose sagt? Vad har Paulus sagt? Men aposteln Paulus' och hans tids begränsade kunskap kan ju inte gälla som en fullkomlig form och norm för vår tid! Något behov av Bibelns skrivna bokstäver finns inte, men det råder brist på Herrens levande ord.

På alla områden av vetenskapen har man gjort oerhörda framsteg. Skulle vi då som kristna i tron och kunskapen stanna på den ståndpunkt som rådde för 1900 år sedan? Längtan efter sanningen banar sin väg inte bara genom prästers och lekmäns strävanden, inte bara genom spridandet av kristna böcker och tidskrifter, inte bara genom den så kallade inre missionens ansträngningar, utan också i begäret efter den apostoliska kristendomen, efter nya andliga strömningar och ett nytt andligt liv!" (*Ernst Kalb, Kirchen und Sekten, Stuttgart 1907, s. 448, med citerat från den nyapostoliska kyrkans tidskrifter*).

Denna senare rörelse gick längre i sitt avfall än de tidigare, något mer

återhållsamma irvingianerna. Men när dessa väl hade infört principen om de nya apostlarna, vilka därefter skulle stå för den rätta tolkningen och för nya profetior i varje kommande tid, så var den obibliska stenen redan satt i rullning.

Tiden för Kristi återkomst

Ett exempel på vart detta leder är också hur man hela tiden försökte fastställa årtalet för Kristi återkomst. De årtal man kom fram till var framför allt 1866 och sedan 1877, närmare bestämt den 14 juli! Många adventister hade tidigare räknat ut att det skulle ske år 1844 och många sålde då sina bostäder och gick upp på ett högt berg och väntade på Kristus. Detta trots att Jesus uttryckligen säger att ingen kan veta något om tidpunkten utom Fadern själv.

Även den lutherske bibelforskaren *Johan Albrecht Bengel (1687-1752)* försökte fastställa tidpunkten för återkomsten trots att han tillhörde de mer konservativa bland pietisterna. Bengel kom utifrån sina studier i Uppenbarelsesboken fram till att Jesu återkomst skulle ske sommaren 1836!

Luther höll sig strikt till vad Bibeln lär och avvisade alla spekulationer av detta slag. Han betonade att Uppenbarelsesboken måste tolkas i ljuset av de säkra huvudskrifterna och inte tvärtom. När det kom några svärmar till Wittenberg med höga andliga uppenbarelsen var Melancton och de övriga i Wittenberg mycket osäkra om hur sådana saker skulle bedömas. Luther var dock på Wartburg och ingen hade samma klarsyn som Luther. Han kom då och talade med svärmarna och krävde att de skulle visa fram sin gudomliga kallelse. När de inte kunde detta fick de gå sin väg och Luther predikade offentligt om att de som vill vara bibeltroende kristna måste akta sig för allt slags svärmeri. Med "svärmeri" menade Luther allt som kallades andligt men som inte hade klart stöd i Skriftens ord. Därför kunde Luther också skriva att påvedömet

är ”idel svärmeri”. Det framgår t.ex. av de *Schmalkaldiska artiklarna* (1537), som Luther skrev och som ingår i våra bekännelse.

En annan av Luthers viktigaste skrifter mot sådant svärmeri är skriften ”*Om smygare och vinkelpredikanter*” (1532). Dessa predikanter kom till det kristna folket ute på åkrarna under deras arbete och hem till deras stugor för att locka dem bort från den kyrkliga, bibliska bekännelsen till de nya, andliga strömningarna. Luther betonar att de först borde gå till kyrkoherden och bevisa sin kallelse. Kan de inte det måste de hålla sig borta och finna sig i att bli betraktade som falska lärare som smyger omkring utan någon kallelse från Herren.

Pingstens predikan

När folk från alla möjliga länder hörde sina egna språk talas blev det stor oro. Varifrån kunde detta komma? Hur kunde ett sådant under ske? En del menade att apostlarna var fulla av sött vin. Men då trädde Petrus fram med sin väldiga predikan. Han betonade att det var Skriftens profetior som nu uppfylldes. Han talade lugnt och sakligt om vad som hade hänt med Jesus i Jerusalem. Den de hade korsfäst var verkligen Guds Son, Messias, som nu hade uppstått från de döda och farit upp till himmelen.

Vi kan tänka oss att det blev alldeles tyst när Petrus predikade. Det var många tusen som var samlade och alla lyssnade säkert spant. Många av dem fick ett styng i hjärtat av ånger. Flera av dem hade troligen varit med och ropat ”korsfäst, korsfäst” inför Pilatus och andra hade gillat vad som skedde. Nu fick de höra lagens stränga ord och ångrade sig och frågade: *Bröder, vad ska vi göra?*

Gav Petrus dem många anvisningar om vad de skulle göra? Hänvisade han dem till nya apostlar och nya uppenbarelser? Nej, absolut inte! Han sade enkelt och rakt på sak:

”Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna. Då får ni den helige Ande som gåva. Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar.”

Med många andra ord vittnade han och värdjade till dem: ”Låt er frälsas från det här bortvända släktet!” De som tog emot hans ord döptes, och antalet ökade den dagen med omkring tre tusen. (Apg 2:38-41)

Petrus hade i sin predikan flera gånger hänvisat till vad som stod skrivet. Han kom inte med några egna funderingar utan endast med det som Jesus hade lärt och befallt dem att predika. I sin predikan sa Petrus bland annat:

Israeliter, hör dessa ord: Jesus från Nasaret var en man som blev erkänd av Gud inför er genom kraftgärningar, under och tecken. Genom honom gjorde Gud detta mitt ibland er, som ni själva vet. Efter Guds bestämda plan och beslut blev han utlämnad, och med hjälp av de laglösa spikade ni upp honom och dödade honom. Men Gud har uppväckt honom och löst honom ur dödens vanda, eftersom det inte var möjligt för döden att behålla honom. (Apg 2:22-24)

Detta var de allvarliga orden om Kristi död och de glädjrika orden om hans uppståndelse. Petrus framhöll sedan att också detta stämde helt överens med GT:s skrifter. Han fortsatte sin predikan med orden:

David säger om honom: Jag har alltid Herren för ögonen. Han är vid min högra sida för att jag inte ska vackla. Därför gläds mitt hjärta och jublar min tunga. Även min kropp får vila i trygghet att du inte lämnar min själ åt dödsriket eller låter din Helige se förgängelsen. (Apg 2:25-27)

Med dessa ord visade Petrus att Jesus Kristus är Guds helige, som inte kunde stanna i graven och vars kropp inte skulle förmultna och få se förgängelsen. Nej, David profeterade om den kommande Kristus och hans uppståndelse.

Just detta har nu skett, predikade Petrus. Jesus har uppstått enligt Skrifterna. Han är Messias. Endast detta pingstbudskap kan väcka tro. *Forts. i nästa nr.*